

● **בירור הצורך להפוך את הכדורגל מענף חובבני-כביכול לענף מקצועי או חצי-מקצועי, תוך הבטחת זכויות השחקנים באופן גלוי וסדיר.**
נציגי רשות הספורט, שנבחרו בדיון, לא סתרו אף אחת מטענותיהם. מתוך תשובותיהם מסתבר כי התאחדות הכדורגל מוכנה להיכנע לדרישה לתקן החוק הפלילי — וזאת כדי להציל את עצמה משאר ההצעות. היא רוצה למנוע בעיקר פיקוח ממלכתי אמיתי על הכדורגל, בו שולטים כיום עסקנים מפלגתיים ומגלגלים סכומי-ענק להנאתם הפרטית והמפלגתית.
ועדת-החניך מורכבת מח"כים (ובעיקר מח"כיות) שרובם קרובים לענייני בית-הספר, אך אינם מצויים בענייני ספורט. בכל זאת נידמה לי כי העובדות, שנגלו באותו דיון — החל בתשלומי שוחד וכלה באימירצת — החרידו את רוב חברי הועדה.
כך כבר הצלחנו במשימתנו העיקרית כשטח זה: ענייני הספורט עלו על סדר-יומה של הכנסת, והם לא יירדו ממנו במהרה.

ארבע דקות יבשות

● **מחרת היום** החלה המליאה (שהיתה כמעט ריקה, כרגיל) בדיוניה. הנקודה הראשונה: חוק עבירות של 32 עמודים הקובע תיקונים שונים לגבי תשלום גימלאות לעובדי המדינה.

זהו חוק יבש, הנוגע לאזרחים רבים, נאלצו להקדיש שעות ארוכות ללימוד פרטי ולהכנת השגותיהם. השגות אלה נגעו, בכל המקרים, לשינויים בנזול הפוגעים בעובדים, והנראים לנו בלתי-מוצדקים. נאמנו על כך נאום קצר ויבש, מן הסוג המוזכר בעתונות בארבע חמש מילים: "כן נאם ח"כ... מסיעת..." עיקר דברינו נגע לזכותו של עובד פורש בעל נכות של פחות מ-50%, זכותו של עובד חלקי, וזכותו של אדם שנפצע בעקבות רשלנות, וזכותן של אלמנות צעירות, עירעור על מסקנות ועדה רפואית ממלכתית, וכי.

נאום של ארבע דקות, בו השקענו הרבה שעות.

השמדת-עם בוויאט-נאם

● **גמר דיון זה** עלה על סדר-היום חוק קטן, המכיל 19 מילים בלבד. תוכנו: לא תחיל התיישנות על עבירה לפי החוק למניעתו ולענישתו של הפשע השמדת-עם.
מובן שכל אדם בישראל מסכים לחוק זה, וממילא אפשר היה להעבירו בלי ויכוח. בכל זאת קפצנו על ההיכוח, כי הוא נתן לנו הזדמנות להביע את דעתנו על שרי-המשפטים החדש שו היתה הופעתו הראשונה בתפקידו, ועל עצם העניין ששמו השמדת-עם.
על שפירא אמרנו מעל במת הכנסת את אשר אמרנו עליו בעתון: שאיש מאיתנו לא ישבח את עמדתו האמיצה בפרשת גירוש סובלן, וכי אנו מקווים כי גם בתפקידו החדש ימשיך בדרך אמיצה זו. משם עברנו לחוק עצמו.

דעתנו פשוטה בתכלית: ישראל אינה צריכה לחקות בשטח זה עמים אחרים, אלא להיפך — עליה לצעד בראש העולם, הן בהטפה נגד רצח-עם, הן בגיבוש כלים מוחשיים למלחמה בו. באופן מעשי על ישראל לעשות שלושה דברים:

● לתבוע בפה מלא את הקמתו של בית-משפט בינלאומי לשפיטת משמיד-עם, כפי שנאמר באמנה הבינלאומית (שלא הוצאה לפועל). אם תבוא יוזמה זו מצד ישראל, אפשר להציע כי בית-משפט זה יקום בירושלים.

● לחקק בישראל חוק האוסר לא רק מתן פקודות להשמדת-עם, וביצוע פקודות כאלה, אלא שיאסור גם הטפה ותעמולה למען השמדת קבוצות גזעיות, לאומיות, דתיות וחברתיות. אם יחקק חוק כזה בישראל, יכולה וחייבת ישראל לתבוע חקיקת חוקים כאלה בכל שאר המדינות.

● להרים את קולה נגד כל מיקרה של השמדת-עם הקורה לגד ענייניו.
כמעט כל שאר הנואמים דיברו רק על הנאצים — כאילו שייך העניין לעבר. הצטיינו בכך גדעון האונגר (ל"ע) ושמואל תמיר (נח"ל).

ואילו אנחנו ביקשנו מן הכנסת להקדיש את המחשבה לא רק לעבר, אלא גם להחיה ולעתיד. תוך כדי כך הבאנו, כאסמכתא, כתבה מהעתון ניו-יורק הראלד טריביון, בו פורטו הפקודות החדשות שניתנו לחיילים האמריקאים בדרום ויאט-נאם.

פקודות אלה אומרות שאזרחים שלמים "שוחררו" להפצצה ללא הבחנה מן האזרח. הכתבה היא להשמיד את כל הכפרים, הבתים והתבואות במחוזות נרחבים, שגודלם עולה על גודל ישראל, כדי ל"בער" את לוחמי הוויאט-קונג. האוכלוסיה המקומית נועדה לגירוש למחנות-ריכוז מרוחקים — במקרה הטוב ביותר. לא קשה לדמיון מה קורה למעשה, כאשר חיל-האוויר האדיר ביותר בעולם משמיד מאות כפרים באופן שיטתי.

דברי עוררו תגובות נועזות מצד כמה ח"כים, ובראשם דויד הכהן ממפא"י. הכהן ציין כי לא רק האמריקאים לוחמים כך, אלא גם אויביהם. תשובתי, באמצעות קריאת-ביניים: עלינו לגנות דרכי-לוחמה כאלה, יהיו המבצעים אשר יהיו.

תמיכה בקו שלנו נמצאה דחא בדברי ח"כ יצחק רפאל, שתבע להרים את הקול נגד

● **מישחק סימולטאני** משחק שדמתאי אחד נגד כל האחרים. הוא עובר משולחן לשולחן. ליד כל לוח הוא משתהה כמה דקות, יום מיתקפה, מסכל מהלך של היריב, ועובר לשולחן הבא.

סיענו בכנסת מזכירה לי מישחק כזה. היא פועלת בחציית-ריסר מישורים שונים, מגיבה על יוזמות הממשלה ועל מעשי כל שאר הסיעות, עוקבת אחרי פעולות תשע ועדות הכנסת, משתתפת בדיוני המליאה באמצעות נאומים וקריאות-ביניים ויוזמת בעת ובעונה אחת כמה וכמה פעולות משלה.

השבוע האחרון היה אופייני לכך — דווקא מפני שהיה שבוע שיגרתי, בו לא קרה שום דבר מיוחד. עבודת הכנסת התנהלה בעצלתיים. בפי העתונאים היה זה "שבוע משעמם". בשביל אמנון זכרונ, היועץ הפרלמנטרי של הסיעה, ובשבילי, לא היה בו אף רגע אחד של שיעמום.

יוזמתו של סגן-צנחנים

● **רגע המעניין ביותר** היה, כמובן, הרגע האחרון. כי באותו רגע, לפני שהיושב-ראש נעל את המושב, הצלחנו לפג את הקואליציה ואת מפלגותיה.

היוזמה עצמה נולדה בשיחה עם סגן-צנחנים, אותו לקחתי בטרמפ בדרכי לירושלים. הוא הביע את דעתו שהגיעה השעה להסדיר את בעיית ההסעה של החיילים, ובכך עורר בי זכרונות עגומים מימי שרותי שלי. החלטנו לזיום תיקון בעניין זה, חקרנו את הבעיה מכל צדדיה, ולבסוף הגשנו הצעה-לסדר-היום. השבוע הגיע תורה, כנקודה אחרונה על סדר-היום. הייתה בטוח כי הממשלה תציע להעביר את העניין לוועדה, והתכוונתי להסכים לכך. נד

אני רגע אחד של שיעמום

המתי להיוודע, לפני עלותי על הדוכן, כי צבי דינשטיין יציע להסיר את העניין בכלל מסדר-היום — כפעולתו הראשונה בכנסת בתפקידו החדש, כסגן-שר-הבטחון.

אחרי שנימקתי את הצעתו (ראה מיטגרת) קרא דינשטיין את הוראות המסכ"ל. אפשר היה לקבל את הרושם שמכל בסדר, וכי כל חיל נוסע בחינם לכל מקום. בצדק קראה אתר ריזאל-נאור (חרות): "אם זה ככה, מדוע מלאים הכבישים טרמפיסטים?" אפשר היה לקבל את הרושם כי בשביל החיילים, ובעיקר החיילות, בילוי שעות על הכביש בהמתנה לטרמפ הוא ספורט או תחביב.

ח"כ טיאר, איש גח"ל, הציע להעביר את העניין לוועדה, תוך הצדקת עיקר הטיעון שלנו. הו"ר התורני, איש-מפא"י ישראל ישעיהו, התכוון להעמיד את שלוש ההצעות זו בצד זו להצבעה: לדון בעניין במליאה, להעביר אותו לוועדה או להסירו מסדר-היום.

אילו נערכה ההצבעה כך, היו הקולות מתפלגים לשלושה, ויתכן שהייתי נשאר במיעוט קטן. לכן קפצתי ממקומי והצטרפתי להצעת טיאר להעביר את הצעתי לוועדה. ישעיהו הופתע לגמרי, כי אין הדבר נהוג. לרגע היסס, בצינו שאינו יודע כיצד לנהוג. לאחר מכן קיבל את דעתי. הוא העמיד להצבעה רק שתי הצעות: להעביר לוועדה או להוריד מסדר-היום. ואז התפלגה הקואליציה החדשה, בת-השבוע, לאורכה ולרוחבה. בעד הצעתנו הצביעו גח"ל, רפ"י, אני, ח"כ מנחם כהן (איש השכונות של מפא"י) ושלושה מאנשי מפ"ם: יעקוב חזן, נתן פלד ועבדאל-עזיז זועבי. נגד ההצעה הצביעו המערך ופועלי אגודת-ישראל, ואילו המפד"ל ושאר אנשי מפ"ם נמנעו.

כך נהר העניין ירישמית, ברוב של 31 נגד 18 (הנוכחות היתה הרבה יותר גדולה מן הרגיל). אך בזה לא נגמר העניין. אחרי הישיבה נמשך הוויכוח הסוער במסדרון. דינשטיין חזר על הבטחתו לשקול את הצעתי השלישית (ביטוח טרמפיסטים). אחד מאנשי המערך ניגש אלי, התנצל על שנאלץ להצביע נגד הצעתו ובניגוד למצפוניו, מפאת המשמעת הקואלי-ציונית, אך הבטיח כי העניין יועלה מחדש בוועדה, בעת הדיון על תקציב הבטחון. ויכוח זה כילו, על תוצאותיו המפתיעות, לא הוזכר אף במליאה אחת בשני עתוני-הערב.

הספורט מסריח מן הראש

● **השבוע שנגמר כך**, התחיל ביום א', כשנתבקשתי לפתוח את הדיון בוועדת המינוך על השיחיות בספורט. דיון זה בא בעיקבות הצעה קודמת שלנו לסדר-היום של הכנסת. הכנסת החליטה אז, לפי בקשת סגן-שר-החניך, להעביר את העניין לוועדה.

התכווננו לדיון זה ביסודיות רבה, במשך שעות רבות מאוד. התייעצנו עם החוקרים שטיפלו בפרשות-שיחיות שונות ועם מומחים אחרים. הודות לכך יכולתי לפתוח את הדיון בהצעה תמציתית של 45 דקות, בה הסברתי בפרוטרוט איך נמכר מישחק, כמה מישחקים נמכרים, מה גורם לכך ומה הם ממדי הנגע. קבעתי, בין השאר, כי מחמישה עד עשרה מיליון ל"י מתגלגלים בכל שנה במיגרשי הכדורגל — מבלי שהיה על כך פיקוח אמיתי, ומבלי שלשחקנים עצמם יגיע משהו זולת פירוורים.

הפתרונות שהצענו לוועדה:

- הקמת מיניסטרויון לספורט.
- באופן אלטרנטיבי: יצירת רשות-ספורט ממלכתית יעילה, שתפור את התאחדות הספורט והתאחדות-הכדורגל, ותקבל לידיה את סמכויותיהן ותפקידיהן.
- כהצעת מינימום: הטלת פיקוח חמור של רשות-הספורט על ההתאחדויות והאגודות; מינוי מבקר מטעם הרשות שיפקח על כל החשבונות של כל האגודות; הוצאת הכרטיסים לכל המישחקים החשובים על-ידי הרשות עצמה, תוך פיקוח חמור על מכירתם, למניעת שוק שחור ועסקי-רמאות.
- חקיקת תיקון לחוק הפלילי, שיהפוך מכירת מישחק לעבירה פלילית — הן בבחינת הונאת קוני-הכרטיסים, הן בבחינת שוחד.

● המציע הצעה לסדר-היום מוזמן להשתתף בדיון בה בוועדה, גם כשאינו חבר באותה ועדה.

שר המשפטים שפירא (במונח הכנסת) השמדת עמים — באולם ריק